

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
**«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»**
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТІНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

КОЛІСНИЧЕНКО Ксенія	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	116
КОМАРИЦЯ Юлія	РОЛЬ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН	119
МАХНИЦЬКА Марія	ПЕРЕВАГИ ВСТУПУ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	122
САВЕЛЬЄВА Марія	МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН ВІД МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ: РОЛЬ МЕДІА	125
ЯГОЛЬНИЦЬКА Анастасія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	128

Марія МАХНИЦЬКА,

*здобувачка четвертого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 035 «Філологія: перша-англійська»,
факультет іноземних мов, Університет Ушинського*

Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри
*філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського*

ПЕРЕВАГИ ВСТУПУ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

23 червня 2022 року Європейська Рада надала Республіці Молдова статус кандидата на вступ до Європейського Союзу. Шарль Мішель, президент Європейської Ради, заявив, що це «історичний момент». На думку прем'єрки Молдови Наталі Гаврилиці, перемовини Молдови з ЄС про вступ можуть початися не раніше осені 2023 року [1].

Президентка Молдови Мая Санду підписала указ про початок переговорів щодо приєднання країни до Євросоюзу. Про це вона повідомила у соцмережі X. «Сьогодні я підписала указ про початок переговорів щодо вступу Республіки Молдова до ЄС. Вступ до Євросоюзу – це наш шлях до миру, процвітання і кращого життя для всіх громадян», – написала Санду, побажавши успіхів делегації країни на переговорах. Переговори про вступ Молдови – і України – до Євросоюзу мають початися 25 червня. 7 червня, Європейська комісія підтвердила, що позитивно оцінює прогрес обох країн щодо проведення євроінтеграційних реформ. Водночас сам початок переговорів не означає швидкого прийому до Євросоюзу. Наразі до ЄС входять 27 держав. Ще дев'ять країн мають статус кандидата до Євросоюзу і перебувають на різній стадії переговорів про вступ [4].

«Розширення ЄС ґрунтується виключно на виконанні то умов, - зазначає політологиня з аналітичного Центру європейської політики (ЕРС) Теона Лаврелашвілі. І навіть коли переговори про вступ почнуться, ці умови нікуди не подінуться. Не можна забувати, що прийняття нових членів до Євросоюзу ґрунтується на заслугах, потурань не буде, і це мають враховувати країни з максималістськими запитами – я маю на увазі Україну». На думку експертки, переговорний процес не завершиться найближчими роками.

Голова Європейської Ради Шарль Мішель заявляв про мету прийняти Україну до ЄС до 2030 року, однак Лаврелашвілі вважає її нереалістичною. «Думаю, варто без сорому сказати, що в Україні існує проблема корупції. Звичайно, зараз у цієї країни є більш важливе завдання: покласти край трагедії, що триває, і знайти прийнятний, насамперед для неї самої та міжнародних партнерів, мир. Однак це не повинно перешкоджати заходам щодо зниження рівня корупції та прогресу в проведенні реформ», - вважає Лаврелашвілі [2].

Європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України. І найкращим способом реалізації національних інтересів, побудови економічно розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин. Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи, Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Головна перевага вступу України в ЄС полягає у можливості виходу нашої держави на один рівень з провідними країнами Європи та прийняття її до співдружності вільних, розвинутих в економічному та політичному плані держав.

До переваги вступу України до ЄС також можна віднести:

- політичні вигоди: стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства, участь в Європейській колективній безпеці та гарантування, за її допомогою, територіальної недоторканості України;

- економічні вигоди: макроекономічна стабільність, нові ринки збуту для українських товарів та додаткові інвестиції, в українську економіку, забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, надання субсидій деградуючому сільському господарству, зменшення митних тарифів та отримання позитивного сальдо торговельного балансу;

- соціальні вигоди: формування середнього класу, реформування освіти, соціального захисту, ефективний захист прав людини в інституціях ЄС, відкриття кордонів для вільного пересування населення та розширення можливостей для освіти, роботи й відпочинку, забезпечення високого рівня життя населення;

- культурні (ідеологічні) вигоди: поширення української культури в країнах ЄС, широкий доступ до інформаційного потенціалу ЄС та ін.

Високий рівень розвитку демократичних інститутів в країні, яка претендує на вступ є одним із основоположних критеріїв для інтеграції нових членів до ЄС. Обравши курс на європейську інтеграцію, наша держава має докласти значних зусиль аби українські громадяни відчували переваги демократії європейського зразка.

ЄС – це енергетична безпека. У сучасних умовах жодна європейська країна не в змозі одноосібно забезпечити свою енергетичну безпеку.

Рухаючись по дорозі до вступу в ЄС наша держава намагається отримати підтримку та відстоювання своїх енергетичних інтересів з боку провідних країни Європи. Ставши членом європейської спільноти, Україна не буде сприйматись лише як «транзитна територія», через яку прокладені трубопроводи в Європу.

Досягнення: підписання Угоди про асоціацію з ЄС 1 вересня 2017 р. У повному об'ємі запрацювала Угода про асоціацію України з ЄС, яка була підписана 2014 р. Загалом з початку переговорів щодо асоціації Україна з ЄС до повного її функціонування пройшло десять років, а суперечки навколо угоди стали поштовхом до початку Євромайдану у Києві, який призвів до повної зміни влади в країні у лютому 2014 року та Революції Гідності в Україні. Ключовими є четвертий та п'ятий розділи асоціації, які стосуються торгівлі, економічної та галузевої співпраці. Вони складають так звану глибоку і всеохоплюючу зону вільної торгівлі, щодо якої різко протестувала Росія у 2013 році.

Метою зони вільної торгівлі є лібералізація взаємного доступу до ринків товарів та послуг, а також узгодження українських правил та регламентів з нормами ЄС. Більшість розділів асоціації почала тимчасово діяти ще з 1 листопада 2014 року, а найголовніша – економічна – почала функціонувати з 1 січня 2016 року. У перший рік вільної торгівлі з ЄС український експорт до союзу зріс на понад 3%, а товарообіг – на понад 6%. За 6 місяців 2017 року зовнішня торгівля товарами та послугами України з країнами ЄС зросла на 22 %. Після анексії Криму та початку конфлікту на Донбасі, що збіглось у часі з підписанням угоди і запровадженням Україною та Росією низки взаємних санкцій, багато українських підприємств опинились без ринків збуту. Натомість для низки галузей України ЄС став основним торговельним партнером.

Отже, основними напрямками інтеграційного процесу для України є адаптація законодавства України до законодавства ЄС, розвиток торговельних відносин між Україною та ЄС, інтеграція України до ЄС у контексті загальноєвропейської безпеки, політична консолідація та зміцнення демократії, зміцнення фінансової складової євроінтеграційного руху України, адаптація соціальної політики України до стандартів ЄС, культурно-освітня і науково-технічна інтеграція, регіональна інтеграція України, галузева співпраця, співробітництво в галузі охорони довкілля [3].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Відносини Молдова – Європейський союз URL: <https://w.wiki/BF3J> (дата звернення: 19.09.2024).
2. Переговори про вступ: коли Україна і Молдова увійдуть до ЄС URL: <https://www.dw.com/uk/peregovori-pro-vstup-ukraini-do-es-cogo-ocikuvati/a-67339511> (дата звернення: 19.09.2024).
3. Позитивні наслідки вступу України до ЄС

URL: <https://www.bsmu.edu.ua/blog/6860-pozitivni-naslidki-vstupu-ukraini-do-es/> (дата звернення: 19.09.2024)

4. Санду підписала указ про переговори щодо вступу Молдови до ЄС URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-moldova-es/33003711.html> (дата звернення: 19.09.2024)

Марія САВЕЛЬЄВА,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 035 «Філологія», факультет іноземних мов
Університет Ушинського*

Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри
*філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського*

МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН ВІД МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ: РІЛЬ МЕДІА

У сучасному світі інформаційні потоки постійно збільшуються, що створює сприятливі умови для маніпуляцій, особливо з урахуванням зростання впливу цифрових медіа та соціальних мереж. Громадяни стають дедалі вразливішими до інформаційних атак, які здатні суттєво вплинути на їхні переконання, поведінку та навіть політичні процеси. Маніпуляція є прихованим процесом, де люди часто неусвідомлено стають жертвами впливу, коли їхні думки чи дії використовуються на користь тих, хто маніпулює. У наші дні цей процес виходить за межі особистого спілкування і набуває масового характеру через засоби масової інформації (ЗМІ). Саме тому важливо розуміти, як медіа впливають на формування громадської думки, і як захиститися від маніпуляцій, що можуть призвести до дезінформації та соціального розколу.

Медіа, як основний канал поширення інформації, мають подвійний вплив: вони можуть як інформувати і підтримувати демократичні процеси, так і бути інструментами маніпуляцій громадською думкою.

Маніпулювання громадською думкою – це прихований вплив на людей для формування певних переконань або поведінки, часто всупереч їхнім інтересам. Маніпуляція у засобах масової інформації полягає в умисному використанні різних засобів комунікації, таких як телебачення, радіо, газети, інтернет-портали та соціальні медіа, з метою керування переконаннями та поведінкою аудиторії [1].

Виділяють два основних види маніпуляцій: оперативну та стратегічну. Оперативна маніпуляція використовує вже існуючі в свідомості людей цінності та стереотипи, щоб вплинути на їхню поведінку у конкретних ситуаціях. Це може включати голосування, участь у протестах або підтримку певних соціальних ініціатив. Стратегічна маніпуляція, навпаки, полягає у